

(címer)
SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.III.30.029/2019/4.szám

A Szegedi Ítéltábla a képviselő (ügyintéző: **jogtanácsos neve, képviselő székhelye**) által képviselt **felperes neve, felperes székhelye** szám alatti székhelyű felperes által - a 7. sz Ügyvédi Iroda (**cím 1**) által képviselt **I. rendű alperes neve, címe** szám alatti állandó lakos I. r., **II. rendű alperes neve, címe** szám alatti állandó lakos II. r. alperessel ellen vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása perében a Kecskeméti Törvényszék 2018. november 6. napján kelt 8.G.21.338/2017/27. sorszámu ítélete ellen az I. és II. r. alperesek által 28. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **részben megváltoztatja** és az I. és II. r. alperesek által a felperesnek fizetendő elsőfokú eljárási költségre, valamint az elsőfokú eljárási illetékre vonatkozó rendelkezést mellőzi.

A le nem rótt elsőfokú eljárási illetékből az I. és II. r. alperesek kötelesek egyetemlegesen megfizetni az államnak külön felhívásra 357.668,- (Háromszázötvenhétezer-hatszázhatvannyolc) Ft elsőfokú eljárási illetéket, míg a fennmaradó 354.936,- (Háromszázötvennégyezer-kilencszázharminchat) Ft illetéket az állam viseli.

A felek elsőfokú eljárási költségeiket maguk viselik.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A le nem rótt 476.900,- (Négyszázhetvenhatezer-kilencszáz) Ft fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Kötelezi az I. és II. r. alpereseket, hogy 15 nap alatt egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 100.000,- (Egyszázezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

Az I. és II. r. alperesek önálló képviseletre jogosult ügyvezetői voltak a **B Kft.**-nek (továbbiakban: adós) 2001. évi megalakulásától kezdődően. Az adós építőipari kivitelezés főtevékenységet végzett, 2009.-2010. években alvállalkozóként tevékenykedett a **C Kft.** és a **D Kft.** által végzett beruházásokban. Az adósnak a **C Kft.**-vel szembeni 2.700.000,- Ft és a **D Kft.**-vel szembeni 45.000.000,- Ft összegű követelése nem térült meg. A 2008. évi pénzügyi válság hatására az I. és II. r. alperesek igyekeztek az adóst életben tartani, újabb megrendeléseket biztosítani, pénzügyi forrást teremteni a részére. A 2012. január 10. napján követelésátruházási és engedményezési szerződéssel kísérletet tettek arra, hogy a **D Kft.**-vel szemben fennálló követelés engedményezése révén az

ugyancsak **személy 1** ügyvezetése alatt álló **A Kft.**-től megtérüljön az adós követelése, azonban az sikertelen volt, a **A Kft.** felszámolás alá került.

A felperes 2012. április hónaptól végrehajtást folytatott a felperessel szemben, a 2012. novemberétől kibocsátott inkasszók eredményre nem vezettek. Az adós 2012. december 31-i mérleg fordulónapon 33.030.000,- Ft rövid lejáratú kötelezettséggel, ezzel szemben 1.039.000,- Ft pénzeszközzel, és 60.805.000,- Ft követeléssel rendelkezett. Ebben az időpontban az adós felperes felé fennálló tartozása 6.418.608,- Ft volt. Az adós 2012. december 31. napjától fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt.

A II. r. alperes 2013. január 30. napján 1.000.000,- Ft, 2013. február 8. napján 1.900.000,- Ft tagi kölcsönt nyújtott az adósnak a továbbműködés érdekében. Az adós tevékenysége 2013. év augusztusára teljesen ellehetetlenült, az I. r. alperes munkaviszonyát az adósnál megszüntette, az adós vagyona értékesítésre került, a **G Takarékszövetkezet** az adós Széchenyi Kártya Hitelszerződését felmondta. Az adós 2013. február 28. napján 1.000.000,- Ft, 2013. augusztus 30. napján 1.900.000,- Ft tagi kölcsönt fizetett vissza a II. r. alperesnek.

Az adós 2013. évi társasági adóbevallását nem nyújtotta be, továbbá 2013., 2014. és 2015. évre is elmulasztotta a mérlegbeszámoló készítési, letétbe helyezési, közzétételi kötelezettségét. A felperes emiatt az adóst hét alkalommal, összesen 1.378.000,- Ft mulasztási bírsággal sújtotta. A felperes a 2013. évre utólagos ellenőrzést folytatott le az adós 2016. április 28. napján átadott 2013. évi egyszerűsített éves beszámoló adatai és rendelkezésre bocsátott iratanyaga alapján és a beszámolót elfogadta. Ezen mérlegben az adós 2013. december 31. napján 32.009.000,- Ft rövid lejáratú kötelezettségét, 2.535.000,- Ft pénzeszközt, 59.518.000,- Ft követelést és 216.000,- Ft összegű tárgyi eszközt mutatott ki.

A felperes jelzésére a Kecskemét Törvényszék, mint Cégbíróság az adóst megszüntnek nyilvánította, vele szemben a kényszertörlési eljárást megindította, melynek kezdő időpontja 2015. november 26. A felperes által az adós kényszertörlési eljárásába bejelentett 11.876.741,- Ft összegű követelése nem térült meg. A Kecskeméti Törvényszék, mint Cégbíróság 2017. március 30. napján kelt és 2017. május 10. napján jogerőre emelkedett végzésével az adóst 2017. július 6-i hatállyal törölte a cégjegyzékből.

A felperes 2017. augusztus 9. napján előterjesztett és módosított keresetében az I. és II. r. alperesek egyetemleges marasztalását kérte 5.961.133,- Ft megfizetésére a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (Ctv.) 118/A. § (3) és (4) bekezdése alapján. Előadása szerint az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete 2012. december 31. napján már fennállt, és ezt követően az I. és II. r. alperesek ügyvezetői feladataikat nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látták el. 2013. és 2014. évre, valamint 2015. január 1. és november 25. közötti időszakra beszámolót nem helyeztek letétbe és nem tettek közzé, mely magatartás miatt a hitelezői érdekek sérelmét vélelmezni kell. A tagi kölcsönből rendelkezésre álló összeget nem az adós adótartozása, banki hitele, egyéb lejárt esedékességű tartozása érdekében használták fel. 2013. augusztus hónaptól az adós adóbevallási kötelezettségét sem teljesítették, ezzel összefüggésben 1.379.000,- Ft mulasztási bírság terhelte az adóst. Amennyiben 2013. év nyaratól tevékenységet már nem folytatott az adós, ezt kellett volna bevallania (0-ás bevallás).

Az I. és II. r. alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték, vitatták annak jogalapját és összecszerűségét is. Álláspontjuk szerint a vezető tisztségviselő felelősségét az adós kényszertörlésének közzétételekor (2017. július 6.) és nem a felperes által megjelölt 2012. december 31. napján hatályos normaszöveg alapján kell vizsgálni. A Ctv. 118. §-ának módosított rendelkezéseit ezért az adós törlésekor hatályos jogszabályi rendelkezések alapján kell vizsgálni,

mert a vezető tisztségviselő felelőssége csak a társaság törlését követően állhat be. Az ekkor hatályos Ctv. 118/B. § (4) bekezdése alapján azt kellett bizonyítaniuk, hogy ügyvezetői jogviszonyuk alatt az adós vagyонvesztést nem szenvedett el. A 2012. december 31. napján közzétett beszámoló igazolja, hogy ezt követően az adósnál vagyонvesztés nem következett be, azonban kintlévőségeit nem tudta érvényesíteni. A tagi kölcsön visszafizetésével sem változott az adós vagyoni helyzete 2012. december 31-hez képest, mert annak nyújtása 2013. év elején történt. A kényszertörzési eljárásba bejelentett és meg nem térült felperesi követelés fele részben a 2012. december 31. napját követően kiszabott pótlékból és bírságból áll. Az éves mérlegbeszámoló készítési és adóbevallási kötelezettségnek azért nem tudott eleget tenni az adós, mert forrás hiányában nem tudott könyvelőt alkalmazni, illetve az ügyvezetők tartósan külföldön tartózkodtak. Az adós már 2010. decemberében is fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt. Mindent megtettek az adós működtetése érdekében, azonban a 2008.-2009. évi pénzügyi válságot követően keletkezett építőipari körbetartozás eredményezte ellehetetlenülését.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az I. és II. r. alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 5.961.133,- Ft-ot. Az alperesek felelősségét, illetve a felelősség alóli kimentést lehetővé magatartásukat az annak tanúsításakor, 2014. július 1-ét megelőző jogi szabályozás szerint vizsgálta (BH2018. 180.) a Ctv. 118/A. § (3) és (4) bekezdésében foglaltak szerint. Rögzítette, a perben a felperesnek kellett bizonyítania a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének időpontját, az ezt követően bekövetkezett vagyonsökkenést vagy a hitelezői követelések kielégítésének megghiúsítását. Utóbbi esetben a hitelező igény kielégítésének megghiúsulását okozati összefüggésben állónak kell tekinteni a vélelmezett hitelezői érdekeket sértő magatartással (Kúria Gfv.VII.30.059/2015/5., Fővárosi Ítéltábla 31.Gf.40.255/2016/5.).

Az alperesek nem vitatták, hogy nem tettek eleget 2013. és 2014. évben az éves beszámoló letétbe helyezési, közzétételi kötelezettségüknek, valamint a kényszertörzési eljárást megelőző tevékenységet záró időszakra sem. Azt sem vitatták, hogy legkésőbb 2012. december 31. napján a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezett, továbbá azt sem, hogy a felperes kényszertörzési eljárásba bejelentett követelése kielégítetlen maradt. Ezzel az alperesek korlátlan ügyvezetői felelősségének megállapítását megalapozó törvényi tényállási feltételek fennállnak.

A felelősség alóli kimentéshez az alpereseknek azt kellett bizonyítaniuk, hogy 2012. december 31.-ét követően valamennyi intézkedést megtettek a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése érdekében. A 2008. évben kezdődött pénzügyi válság számos vállalkozást elnehezített, különösen az építőipar területén. Az elvárt felelős ügyvezetői magatartásnak azonban nem felel meg az, hogy 2013. augusztusát követően elmulasztották a társasági adóbevallás benyújtását, és ezzel bírság és pótlék kiszabását eredményezték. A vállalkozói tevékenység megszüntetésének bejelentésével ez elkerülhető lett volna. Az sem szolgálhat a kimentés alapjául, hogy likvid pénzeszköz hiányában az adós nem tudott könyvelőt alkalmazni és ezért maradt el a 2013-2014. évi mérlegbeszámoló elkészítése és letétbe helyezése. A felelős ügyvezetőtől elvárható a gazdasági élet biztonságát, átláthatóságát célzó jogszabályok által előírt kötelezettség teljesítése, az ehhez szükséges fedezet biztosítása, különös tekintettel arra, hogy 2013. január és február hónapban az adós részére nyújtott tagi kölcsön befizetésre került és az az adós rendelkezésére állt. Az adóst, mint jogi személyt terhelő kötelezettségekért felelősséget viselő ügyvezetők nem hivatkozhatnak az őket, mint magánszemélyt terhelő fizetési kötelezettségekre, arra, hogy a tagi kölcsön visszafizetése azért történt, mert a magánkölcsön teljesítési határideje lejárt. Méltányolható az alperesek szándéka, hogy a korábban prosperáló adós életben tartására törekedtek, azonban, amennyiben a teljes forráshiány és soron következő adóbevallási beszámolási kötelezettség előállt, a társaság megszüntetésének kezdeményezése szolgálta volna a hitelezői érdeket, elkerülve az adótartozás további növekedését. Ezért az alperesek nem tudták a törvényi vélelemmel szemben bizonyítani, hogy a hitelezők

érdekeinek elsődlegessége alapján jártak el ügyvezetésük során és azt sem, hogy a hitelezők kielégítésének meghíúsulása nem az ő magatartásukkal áll okozati összefüggésben.

Az elsőfokú bíróság ítélete elleni fellebbezésükben az I. és II. r. alperesek elsődlegesen annak megváltoztatásával a kereset elutasítását, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára történő utasítását kérték.

Nem vitatták, hogy az adós nem tett eleget a kénysztörölési eljárás megindítása előtt éves beszámoló letétbe helyezési kötelezettségének, ezért őket terhelte annak bizonyítása, hogy 2012. december 31. napjától a hitelező felperes érdekeinek elsődlegessége alapján jártak el ügyvezetésük során és, hogy a felperes követelése kielégítésének meghíúsulása nem az ő magatartásukkal áll okozati összefüggésben.

Bizonyították, hogy 2009. évtől a megrendelők nem fizetése miatt az adós gazdálkodása ellehetetlenült, továbbá, hogy a likviditási gondok kezelése körében értékesítették az adós ingatlanait, tárgyi eszközeit annak érdekében, hogy tevékenységét folytatni tudja, teljesítse a hitelezők követeléseit. Az elsőfokú eljárásban meghallgatásra kerültek azon vállalkozások vezető tisztségviselői, akik az adósnak tartoztak, akik álláspontjukat igazolták. A felperes sem vitatta, hogy a meglévő pénzeszközöket az adós működésére, finanszírozására fordították, nem merült fel adat arra, hogy bármilyen eszközt elvontak a felperesi követelés kielégítésének fedezetéből. Ezért az ítélet jogalapjaként megjelölt tényállási elemek nem valósultak meg, mert az állított időszakban nem csökkent az adós vagyona. A vagyon csökkenése számszaki alapon negatív vagyon esetén nem értelmezhető. Így, ha 2012. december 31. napján a felperes által is elfogadottan a vagyon - 29.474.000,- Ft, akkor ennek csökkenése (a felperes által számolt mulasztási bírságokkal) sem jelentheti azt, hogy a vagyoncsökkenés és a hitelezői érdek kielégülésének elmaradása között okozati összefüggés áll fenn. A 2012. december 31. napját követő vagyoncsökkenést a felperes nem tudta igazolni, az objektíve nem következett be.

Bizonyították azt is, hogy a felperes hitelezői igénye kizárólag azért hiúsult meg, mert az adós követelése 2009-től nem folytak be, melyet felperes nem vitatott. Minden lehetséges lépést megtettek a követelések érvényesítésére, és az adós cégek úgy szűntek meg, hogy, az adós számára sem tudták a tartozásokat kifizetni. Nem azért nem folyt be kintlévőség, mert elmulasztottak bármilyen eljárást, intézkedést, hanem azért, mert az adósnak tartozó cégek felszámolással vagyon nélkül szűntek meg. Ezért a felperes, mint hitelező követelése kielégítésének elmaradása nincs okozati összefüggésben a magatartásukkal.

A Ctv. 118/A. § (4) bekezdése megdönthető vélelmet állít fel, mellyel kapcsolatban bizonyították a vagyoncsökkenés elmaradását és azt, hogy nincs okozati összefüggés a felperes követelése megtérülésének elmaradása, és a kifejtett vagy kifejtetni elmulasztott vezetői tisztségviselői magatartásuk között. A tényállási elemek közül hiányzik a vagyoncsökkenés, és 2012. december 31. napját követően kifejtett magatartás és a felperesi követelés befolyásának elmaradása között nem áll fenn okozati összefüggés.

Vitatták az ítéletet azért is, mert a kénysztörölési eljárás elrendelése idején hatályban volt jogszabály alapján kellett volna a keresetet elbírálni (BDT2018. 3857.). Ezért a kereset alaptalan, mert nem a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet időpontja, hanem a kénysztörölés elrendelésének időpontja határozza meg az alkalmazandó jogszabályt.

Az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezése is jogsértő, figyelemmel a leszállított kereseti kérelemre, ennek alapján a pernyertességük 50-50 %-os mértékű (Pp. 81. § (1) bekezdés).

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

Az alperesek felelősség alóli mentesülése körében a Ctv. 118/A. § 2014. június 30. napjáig hatályos (4) bekezdését kell alkalmazni. A mentesüléshez az alpereseknek azt kellett volna bizonyítaniuk, hogy az adott helyzetben az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható minden intézkedést

megtettek a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése, továbbá a cég legfőbb szervei intézkedéseinek kezdeményezése érdekében. Az alperesek 2010., 2011., 2012. években próbálták a társaság követeléseit behajtani és intézkedéseket tettek fizetőképességének helyreállítása érdekében, azonban miután ez nem sikerült, nem kezdeményezték a cég megszüntetését. 2013. augusztusától felszólítás ellenére sem tettek eleget a társasági adó bevallási kötelezettségének, amely miatt az adóhatóság hét alkalommal szabott ki vele szemben bírságot. 2013. évtől kezdődően az alperesek nem tettek eleget a beszámoló letétbe helyezési kötelezettségüknek sem. 2013. február 23. napján 1.000.000,- Ft, majd 2013. augusztus 30. napján 1.900.000,- Ft összegű tagi kölcsönt fizettek vissza a társaság még meglévő pénzeszközéből, figyelmen kívül hagyva a többi hitelezőt. Mindezekből következően az alperesek nem tettek meg minden intézkedést a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése érdekében.

Kiemelte, a törvényi vélelem fennállta miatt nem kellett bizonyítania a vagyonsökkenést és az okozati összefüggést (Fővárosi Ítéltábla 31.Gf.40.255/2016/5/I.).

Keresetét a Ctv. 118/A. § (4) bekezdésére alapozta, mely szerinti három konjunktív feltétel együttes fennállását bizonyította. Nem értett egyet azzal az alperesi érveléssel sem, miszerint, ha egy társaságnak több a tartozása, mint a vagyona, akkor vagyonsökkenés már nem következhet be, mert ebben az esetben kiüresedne a jogszabályhely, ugyanis az ilyen típusú pereknél a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetnek fenn kell állnia, tehát jellemzően olyan társaságok vezető tisztségviselőivel szemben kerül sor perindításra, melyek tartozása meghaladja a vállalkozás vagyonát.

A perben alkalmazandó jogszabály kapcsán fenntartotta az elsőfokú eljárásban kifejtett álláspontját és hivatkozásait. Jelen ügyben a mérlegadatok, a folyamatosan fennálló adótartozás, meg nem térült inkasszók alapján egyértelmű, hogy a társaság vonatkozásában a fenyegető fizetéseképtelenség legkésőbb 2012. december 31. napján bekövetkezett. Ezt az alperesek sem vitatták. Ezért az alperesek ezt követően tanúsított magatartására, a jogvita elbírálására a Ctv. 118/A. §-ának 2012. március 1. napjától 2014. június 30. napjáig hatályos rendelkezéseit kell alkalmazni. Megjegyezte, ezen szabályok, valamint a 2014. július 1. napjától hatályos Ctv. 118/B. §-ában írt jogszabályi rendelkezések közötti különbség kizárólag a mentesülés (kimentés) körében van. Az alperesek felelőssége így mindkét időpontban hatályos Ctv. szerint megállapítható.

Az első tárgyalás alkalmával kereseti követelését az elévülésre tekintettel leszállította, ezért a keresetben érvényesített összeg 5.961.133,- Ft-ra módosult, amely a pertárgy értéke is, ebből következően részleges pernyertességről alperesek esetében nincs szó.

A fellebbezés túlnyomórészt **alaptalan**.

A felperes 2017. augusztus 7. napján előterjesztett keresetében előadta, hogy az illetékes cégbíróság az adóssal szemben a kényszertörlési eljárást elrendelte, mely eljárásba bejelentett 11.876.741,- Ft követelése nem térült meg. A cégbíróság 2017. március 30. napján kelt 2017. május 10. napján jogerőre emelkedett végzésével 2017. július 6. napi hatállyal törölte az adóssal szembeni követelést a cégjegyzékből. A felperes az I. és II. r. alperesek, mint az adós vezető tisztségviselőinek egyetemleges marasztalását a kényszertörlési eljárásba bejelentett meg nem térült - utóbb leszállított összegű - követelése megfizetésére. A felperes keresetében tehát az alperesek, mint az adós vezető tisztségviselőinek marasztalását kérte.

Ha jogi személy tagja, vezető tisztségviselője a jogi személy tevékenységi körében jár el, és ilyenkor a jogi személlyel szerződéses vagy szerződésen kívüli jogviszonyban álló 3. személynek érdeksérlemlmet okoz, a polgárjogi felelősség jogkövetkezményei általában a jogi személlyel szemben alkalmazhatók. Más a helyzet akkor, ha a külön jogszabály szankciós jelleggel átviszi a felelősséget a tagra, vezető tisztségviselőre. Ebben az esetben a tag, a vezető tisztségviselő a deriktuális

kárfelelősség szabályai szerint felel a felróható magatartással okozati összefüggésben keletkező vagyoni hátrányért. A tag, illetve a vezető tisztségviselő felelőssége össze nem vonható, egymástól elkülönül, ezért külön vizsgálándók. Ezért az ítéltábla az alperesek, mint vezető tisztségviselők károkozó magatartásért való felelősségét vizsgálta.

A gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) 30. § (2) bekezdése szerint a vezető tisztségviselők a gazdasági társaság ügyvezetését az ilyen tisztséget betöltő személyektől általában elvárható gondossággal a gazdasági társaság érdekeinek elsődlegessége alapján kötelesek ellátni. A (3) bekezdés rendelkezése szerint a gazdasági társaság fizetéseképtelenségével fenyegető helyzete bekövetkeztét követően a vezető tisztségviselők ügyvezetési feladataikat a társaság hitelezői érdekeinek elsődlegessége alapján kötelesek ellátni. Külön törvény e követelmény felróható megszegése esetére előírhatja a vezető tisztségviselő hitelezőkkel szembeni helytállási kötelezettségét.

A Gt. hivatkozott 30. § (3) bekezdése továbbfejlesztette a vezető tisztségviselőre irányuló korábbi felelősségi szabályokat és a korlátolt felelősség speciális áttörésével a jogszerűtlen gazdálkodásért való felelősség intézményét honosította meg annak érdekében, hogy a társaság ügyvezetését csődközeleli helyzetben visszatartsa a hitelezői érdekeket sértő magatartásoktól. A hitelezővédelmi tényállás beiktatását az indokolta, hogy a felelősen gazdálkodó üzletembertől elvárható, hogy az irányítása alatt álló céget a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése esetén úgy működtesse tovább, hogy a hitelezők esélyét követeléseik behajtására ne veszélyeztesse. Ilyen esetben az ügyvezetőnek - ha nem kezdeményezett csődeljárást, illetve a felszámolási eljárást - minden intézkedésével arra kell törekednie, hogy a hitelezők követelésükhöz hozzájussanak.

A fenyegető fizetéseképtelenség bekövetkezése esetén az ügyvezető marasztalásának lehetőségét az adós felszámolási eljárás során történő megszűnésekor a 2006. július 1. napján hatályba lépett 2006. évi VI. törvény iktatta be - mint külön törvénybe - a Cstv. rendelkezései közé akként, hogy az igényérvénytelenítés két lépcsőben történhet. Először megállapítási kereset, majd annak érvénytelensége után külön marasztalási kereset előterjesztésével (Cstv. 33/A. §). Kénysztörölés esetére pedig a Ctv. 118/A.-a a 2011. évi XCCVII. törvénnyel került beiktatásra 2012. március 1-i hatállyal, mely 2013. évi CCLII. törvény 112. § (44) bekezdésével 2014. július 1-i, majd 2017. évi XLIX. törvény 44. § (2) bekezdésével 2017. július 1. napi hatállyal módosult.

Jelen esetben - figyelemmel az alperesek előadására - vizsgálándó volt, hogy a Ctv. 118. §-ának mely időállapotról vonatkozó rendelkezése alkalmazandó. Az alperesek álláspontja szerint a kereset elbírálásakor az adós cégjegyzékből való törlésekor (2017. július 06.) hatályos, azaz 2017. július 1. napjával módosított Ctv. 118. §-t kell alkalmazni. Ezt az álláspontot az ítéltábla nem osztja. Az alperesek érvelésével szemben az ítéltábla az alábbiakat jegyzi meg. A Cstv.-t - és a Ctv. perrel érintett szabályát is - módosító 2017. évi XLIX. törvény a Cstv. vonatkozásában új szabályokat is bevezetett, annak tartalmát jelentős mértékben módosította, míg a Ctv.-t illetően a 2017. évi XLIX. törvény (Módtv.) 44. § (2) - (7) bekezdései tartalmi szempontból jelentős módosítást nem jelentett. A módosított Ctv. rendelkezések a Módtv. 50. §-a alapján a kihirdetés követő második hónap első napján (azaz 2017.07.01. napján) léptek hatályba. Osztja az ítéltábla a felperes, illetőleg az elsőfokú bíróság álláspontját, mely szerint az I. és II. r. alperes vezető tisztségviselők felelősségét a helytállásukat felvető jogi tény idején hatályos Ctv. rendelkezései szerint kell vizsgálni. Ezt alátámasztja, hogy a Ctv. 118/A. §-ában rendezett szabály anyagi jogi rendelkezés, így az adott felelősségi alakzat törvényben meghatározott feltételei szerint a kénysztörölési eljárás eredményeként törölt cég vezető tisztségviselőiként az I. és II. r. alperesek felelősségét a helytállásukat felvető jogi tény (kifejtett vezetői magatartások) idején hatályos Ctv. rendelkezései szerint kellett elbírálni. Kifejezett és eltérő tételes jogi szabály nélkül kizárt más, esetlegesen új

felelősségi szabályok alkalmazása, figyelemmel a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (Jat.) 15. § (1) bekezdésére is, amely szerint a jogszabályi rendelkezést - ha jogszabály eltérően nem rendelkezik - a hatályba lépést követően keletkezett tényekre és jogviszonyokra, valamint megszerzett eljárási cselekményekre kell alkalmazni. Miután a felperes keresetében az I. és II. r. alperesek fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte, azaz 2012. december 31. napja után tanúsított magatartásával összefüggésben kérte felelősségük megállapítását, ezért a Ctv. 118/A. § kereseti kérelemben megjelölt első időállapot szerinti, tehát 2012. március 1. - 2014. június 30. napja közötti rendelkezései voltak alkalmazandók. Megjegyzi az ítéletábra, hogy az ún. fenti első időállapothoz képest a 2017. július 1. napjától hatályos - a Ctv. 118/B. § (3) és (4) bekezdésében szabályozott - felelősségi alakzat a vezetői felelősség törvényi feltételeit és a kimentést tekintve lényegesen nem különböző.

Tehát a jelen eljárásban alkalmazandó első időállapot szerinti Ctv. 118/A. § (3) bekezdése alapján a kényszertörlési eljárás jogerős lezárását követő 90 napos jogvesztő határidőn belül - ki nem elégitett követelése erejéig - bármely hitelező keresettel kérheti a bíróságtól annak megállapítását, hogy azok, akik a cég vezető tisztségviselői voltak a kényszertörlés elrendelését megelőző 3 év időszakában, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladataikat nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látták el, és ezáltal csökkent a gazdálkodó szervezet vagyona, vagy megghiúsították a hitelezők követeléseinek kielégítését, vagy elmulasztották a környezeti terhek rendezését. Ha többen közösen okoznak kárt, felelősségük egyetemleges. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte az az időpont, amelytől kezdve a cég vezetői előre látták vagy ésszerűen előre láthatták, hogy a cég nem lesz képes esedékességgel kielégíteni a vele szemben fennálló követeléseket.

A peradatokból megállapíthatóan az adóssal szembeni kényszertörlési eljárás jogerős lezárására az illetékes cégbíróság 2017. május 10. napján jogerőre emelkedett végzésében került sor, a közzététel napja 2017. július 6. napja volt, melyhez képest a felperes kereseti kérelmét a törvényi határidőn - 90 napon - belül 2017. augusztus 9. napján az elsőfokú bíróságnál előterjesztette. Az sem volt vitás a perben, hogy a felperes az adóssal szembeni követelését a kényszertörlési eljárásba bejelentette és az nem térült meg, továbbá az sem, hogy az alperesek az adós vezető tisztségviselői voltak a kényszertörlés elrendelését (2015.07.23.) megelőző három évben. Mindezek alapján tehát a kereseti kérelem érdemben vizsgálható volt.

A Ctv. 118/A. § (3) bekezdésének törvényi tényállási elemei közül - főszabályként - a perben felperesnek kellett állítania és bizonyítania az adósnál bekövetkezett fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet időpontját, az ezt követően tanúsított nem a hitelezői érdekek elsődlegességének megfelelő konkrét ügyvezetői (alperesi) magatartásokat és azt, hogy ezekkel összefüggésben az adós vagyona csökkent, vagy megghiúsították a hitelezők követeléseinek kielégítését, vagy elmulasztották a környezeti terhek rendezését.

E törvényi feltételek bizonyítottsága esetén az alperesi vezető tisztségviselők a Ctv. 118/A. § (4) bekezdése szerint akkor mentesülhetnek a felelősség alól, ha bizonyítják, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően az adott helyzetben az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható valamennyi intézkedést megtették a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése, továbbá a cég legfőbb szerve intézkedéseinek kezdeményezése érdekében.

A felperes keresetében az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének kezdő időpontját megjelölte (2012.12.31.), melyet az alperesek nem vitattak, saját előadásuk szerint az már 2010. évben fennállt. Ennek azonban nincs jelentősége, mert a felperes ezt követő időpontban 2012. december 31. napjában jelölte meg annak bekövetkeztét, amit alátámaszt - egyebek mellett -, hogy ekkor az adóssal szemben már 2012. áprilisától adóvégrehajtási eljárás volt folyamatban, melynek

során a 2012. novemberétől kibocsátott inkasszók nem vezettek eredményre, továbbá erre utalnak az adós 2012. december 31-i fordulónapra készített mérlegadatai is, amelyből megállapíthatóan pénzeszközét (1.039.000,- Ft), rövid lejáratú kötelezettségeinek összege (33.030.000,- Ft) többszörösen meghaladta. Mindebből következően az adós ebben az időpontban nem rendelkezett a rövid lejáratú kötelezettségei kiegyenlítéséhez szükséges likvid vagyonnal.

Feltüntetésre került követelésállomány is, amelyről azonban az alperesek akként nyilatkoztak, hogy annak nagy része már felszámolás alá került cégekkel szembeni követelés volt, azaz ezek a likvid vagyonba nem vehetők figyelembe.

A felperes keresetében megjelölte továbbá a kénysztörölési eljárásban bejelentett meg nem térült hitelezői igényének összegét 11.876.741,- Ft-ot, amelyet az elsőfokú eljárás során leszállított 5.961.133,- Ft-ra (4. sorszám alatti tárgyalási jegyzőkönyv). Az alperesek sem az eredeti, sem a leszállított kereseti kérelemben megjelölt, a felperes által bejelentett és meg nem térült követelésösszegszerűségét érdemben nem vitatták.

A jelen eljárás speciális jellegét az adja - a főszabályhoz képest -, hogy a felperes keresetében hivatkozott arra, hogy az alperesek, mint vezető tisztségviselők nem tettek eleget az adós megszűntnek nyilvánítását megelőzően éves beszámoló letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségeiknek 2013., 2014. és 2015. évre vonatkozóan, melyet az alperesek egyébként nem vitattak. A felperes kereseti kérelmében továbbá nem konkrétan megjelölt vagyonsökkentő hitelezői érdekeket sértő vezetői magatartásokra hivatkozott, hanem arra, hogy a kénysztörölési eljárásban bejelentett hitelezői követelésének kielégítését az alperesek megghiúsították.

A fentiek miatt tehát figyelembe kellett venni a Ctv. 118/A. § (4) bekezdésének második mondatát, amely a hitelezői érdekek sérelmének vélelmét állítja fel arra az esetre, ha a vezető tisztségviselő (alperesek) a cég megszűntnek nyilvánítását megelőzően nem tesznek eleget az éves beszámoló letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségének, vagy nem teljesítik a 98. § (3) bekezdés a), c), d) pontja szerinti beszámolókészítési, irat és vagyonátadási, továbbá tájékoztatási kötelezettségüket.

Ebben az esetben a főszabályhoz képest a felperesnek csak a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének időpontját kellett állítania, és bizonyítania, továbbá meg kellett jelölnie a kénysztörölési eljárásba bejelentett meg nem térült hitelezői igénye összezszerűségét, azonban miután a törvényi vélelem folytán a hitelezői érdekek sérelmét vélelmezni kell, nem kellett megjelölnie a konkrét vagyonsökkentő vezetői magatartásokat, elegendő volt arra hivatkoznia, hogy a kénysztörölési eljárásba bejelentett követelése nem térült meg.

Az alperesek a Ctv. 118/B. § (4) bekezdése szerinti mentesülés körében arra hivatkoztak, hogy mindent megtettek a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése érdekében, illetve arra, hogy a negatív vagyon miatt a további vagyonsökkenés kizárt, figyelemmel a 2012. december 31-i mérlegadatokra.

A 2012. december 31-i mérleg fordulónapra készült mérlegadatok szerint az adósnak 1.039.000,- Ft pénzeszköze, 464.000,- Ft tárgyi eszköze és 60.804.000,- Ft követelése volt, mellyel szemben 33.030.000,- Ft rövid lejáratú kötelezettsége állt. A 2013.12.31. napjára készült mérlegben - amely utóbb készült, azt a felperes az adósnál folytatott adóellenőrzés során nem vitatta - az adós 216.000,- Ft tárgyi eszközt, 2.535.000,- Ft pénzeszközt, 59.518.000,- Ft követelést mutatott ki, mellyel szemben 32.009.000,- Ft rövid lejáratú kötelezettsége állt fenn.

A mérleg adataiból az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének fennállta megállapítható, amely azonban nem azonos a fizetéseképtelenséggel. A Cstv. 27. § (2) bekezdésében szabályozott fizetéseképtelenség pénzforgalmi szemléleten alapul, mely szerint, ha az ott szabályozott bármely feltétel megvalósul, akkor az adós függetlenül fizetési szándékától, képességétől, tényleges vagyonától, fizetéseképtelenségnek minősül és vele szemben felszámolási eljárás indítható. Ezzel

szemben fenyegető fizetéseképtelenség esetén nem az a döntő, hogy van-e az adósnak olyan tartozása, amely alapján fizetéseképtelennek minősül, hanem lényeges az, hogy az adós tartozását, esedékességkor képes-e megfizetni (Ctv. 118/A. § (3) bekezdés). Ha a tartozás megfizetésére az adós esedékességkor azért nem képes, mert nincs elegendő pénzeszköze, akkor bekövetkezik a fenyegető fizetéseképtelenség és ha ezt a gazdálkodó szervezet vezetői előre látták, vagy ésszerűen előre láthatták ezen időponttól kezdve, fennáll felelősségük a hitelezőkkel szemben. A tartozás esedékességkor történő kielégítésének képessége likvid pénzeszköz meglétét feltételezi, vagyis nem elegendő, hogy az adós teljes vagyona - készpénzzé konvertálása esetén - egyébként fedezetet nyújtana a tartozások kielégítésére. A hangsúly az esedékességkor történő kielégítésen van. Mindebből az is következik, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet egyúttal nem jelenti azt, hogy az adósnak nincs vagyona, azaz jelen esetben is a fenti mérlegekből megállapíthatóan az adós a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkezte ellenére a mérlegben feltüntetett vagyonnal (pénzeszköz, követelés, tárgyi eszközök) rendelkezett. Figyelemmel arra, hogy az alperesek az adós vezető tisztségviselői voltak, ezért a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (Sztv.) 4. § (1) bekezdése és 12. §-a alapján voltak kötelesek az adós működéséről, vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről az üzleti év könyveinek zárását követően könyvvizsgálattal alátámasztott beszámolót készíteni, melyet a Ctv. 18. § (1) bekezdése alapján közzé kellett tenniük az adóévben május 31. napjáig, melynek során a 2003. évi XCII. törvény (Art.) 7. § (2) bekezdése szerint, mint az adós törvényes képviselője ellenjegyzte azt. Mindebből következően tehát az I. és II. r. alperesek, mint vezető tisztségviselők által készített és közzétett mérlegben feltüntetett fenti vagyonnal az alpereseknek el kell tudni számolniuk. Miután az adóssal szembeni kényszertörlesztési eljárásban a felperes bejelentett követelése nem térült meg, ezért a felelősség alóli sikeres mentesüléshez az alpereseknek azt kellett volna bizonyítaniuk, hogy a fenti mérlegek szerinti vagyont az adós működése során a hitelezői érdekek figyelembe vételével működtették, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladataikat a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látták el, így az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható valamennyi intézkedést megtették a hitelező veszteségek elkerülése, csökkentése, továbbá a cég legfőbb szerve intézkedéseinek kezdeményezése érdekében. Nem vitásan az alperesi vezető tisztségviselők feladata - egyebek mellett - a vezetésük alatt álló gazdálkodó szervezet az adós vagyonának, követeléseinek, tartozásainak kezelése is volt. A perben azonban nem merült fel adat arra, és az alperesek sem nyilatkoztak a mentesülés körében arra, hogy a 2013. évi mérlegben feltüntetett 2.500.000,- Ft összegű készpénz sorsa mi lett, illetve azt a hitelezők érdekében használták-e fel. Továbbá a 2013. évi mérlegben 59.518.000,- Ft követelést tüntettek fel az adós vagyonaként. Arra merült fel adat, és csatolásra is került okirat, hogy ebből a C Kft.-vel szemben 2.700.000,- Ft és a D Kft.-vel szemben 45.000.000,- Ft követelés érvényesítése érdekében eljárak, azonban ezen cégek felszámolás alá kerültek, ezért ezen követelések érvényesítése sikerre nem vezethetett. Azonban az ezen összeg figyelembe vételével is fennmaradó (59.518.000,- Ft - 42.700.000,- Ft) 16.818.000,- Ft összegű adósi követelés vonatkozásában nincs adat és alperesi nyilatkozat sem arra, hogy ezen követelések kikkel - mely adósokkal szemben - álltak fenn, azok milyen esedékességűek voltak, amennyiben ezen adós cégek felszámolásra kerültek, akkor a felszámolási eljárásokban az adós követelése hitelezői igényként bejelentésre került-e, vagy azt más módon az alperesek az adós nevében megpróbálták érvényesíteni. Ezért a fennmaradt 16.818.000,- Ft követelés, mint az adós vagyona vonatkozásában - amely meghaladja a felperes módosított kereseti követelése szerinti meg nem térült hitelezői igény 5.961.133,- Ft-os összegét - nem bizonyított, hogy ezen adósi vagyon vonatkozásában az alperesi vezető tisztségviselők mindent megtettek a veszteségek elkerülése, csökkentése érdekében.

Mindezek alapján megállapítható, hogy az I. és II. r. alperesek vezetői felelőssége a Ctv. 118/A. § (3) bekezdése szerint fennáll, az I. és II. r. alperesek ugyanezen törvényhely (4) bekezdésében írtak szerint nem bizonyították a felelősség alóli mentesülésüket lehetővé tévő okokat, ezért az elsőfokú

bíróság érdemben helytálló döntést hozott, amikor a kereseti kérelem szerint marasztalta az alpereseket.

Alapos ugyanakkor az alperesek fellebbezése az elsőfokú perköltség összegét illetően. A pertárgy értéke (Pp. 24. § (1) bekezdés) a felperes kereseti kérelme előterjesztésekor megjelölt és az adós kényszertörlési eljárásába bejelentett meg nem térült követelés összege 11.876.741,- Ft volt, melyet utóbb (4. sorszám alatti jegyzőkönyvbe rögzített nyilatkozatában) felperes leszállított 5.961.133,- Ft-ra, melynek megfelelően az elsőfokú bíróság marasztalta az alpereseket. Ebből következően az előterjesztett és leszállított, eredményes kereseti kérelem összecszerűségének figyelembe vételével helyes az alperesek hivatkozása arra, hogy a pernyertesség/pervesztesség aránya az elsőfokú eljárásban közel azonos, ezért a Pp. 81. § (1) bekezdése alkalmazandó. Emiatt az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének az elsőfokú perköltségre és elsőfokú eljárási illetékre vonatkozó rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a rendelkező rész szerint megváltoztatta, míg a per főtárgyát tekintve az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A nagyobb részt sikertelen fellebbezést előterjesztő alperesek a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján egyetemlegesen kötelesek megfizetni a fellebbezési ellenkérelmet előterjesztő felperesnek jogi képviseleti munkadíjból álló, a 32/2003. (VIII.26.) IM rendelet 3. §-a alapján számított másodfokú eljárási költséget. Az alperesek fellebbezési eljárásra kiterjedő személyes költségmentességére figyelemmel a le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli (Pp. 78. § (1) bekezdése, 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a).

Szeged, 2019. április 11.

. Gaálné dr. Jobbágy Ildikó s.k.
a tanács elnöke

Dr. Béri András s.k.
előadó bíró

Dr. Dobler László s.k.
táblabíró